

Cylindrocarpon obtusiusculum (виділених з кореневої системи жень-шеню), аверсектину С – продукт життєдіяльності актиноміцету *Streptomyces avermytilis* (що має з інсектицидну дію), збалансована композиція біологічно активних сполук - аналогів фітогормонів, амінокислот, жирних кислот, олігосахаридів, хітозану і мікроелементів, а також біозахисних сполук (Пономаренко С. П., 2013).

Для встановлення оптимальної концентрації РРР, яка б забезпечувала високий показник схожості, було досліджено вплив «Регопланту» в чотирьох різних концентраціях. Як контроль використовували дистильовану воду. Визначення схожості проводили згідно з ГОСТ 12036–66, кількість пророслого насіння визначали на 3 добу.

У результаті досліджень було виявлено, що розчин Регопланту в концентрації 250 мл/т є найбільш ефективним при пророщуванні насіння *Triticum aestivum* L. При цьому довжина коріння збільшилася на 68 %, висота наземної частини – на 39 %. Найменш ефективною була концентрація 200 мл/т, довжина коріння була лише 8,5 мм, а висота наземної частини – 7,3 мм, спостерігалось пригнічення росту та розвитку рослин.

УДК 633.15:632.9

Мисько. О. І., завідувач лабораторії селекції та технології виробництва сільськогосподарських культур

Постоєнко Л. П., старший науковий співробітник лабораторії селекції та технології виробництва сільськогосподарських культур

Тищенко О. С., старший науковий співробітник лабораторії ґрунтознавства та агрохімічних аналізів

Закарпатська державна сільськогосподарська дослідна станція НААН

E-mail: insbakta@ukr.net

ДОБІР СТІЙКОГО ДО УРАЖЕННЯ ХВОРОБАМИ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ ЗАКАРПАТТЯ

Одним із факторів підвищення урожайності зерна кукурудзи є зниження втрат, які спричиняють хвороби. Шкодочинність від ураження кукурудзи хворобами значно підвищується при використанні одноманітного вихідного матеріалу. Тому дуже важливим завданням є створення генетично різноякісних ліній кукурудзи зі стійкістю до основних хвороб.

Метою наших наукових досліджень є добір цінного новоствореного вихідного матеріалу кукурудзи селекції Закарпатської ДСГДС за стійкістю до ураження основними хворобами в умовах Закарпаття.

У 2013–2015 рр. було диференційовано за ознаками стійкості до ураження основними хворобами 183 зразки самозапилених ліній кукурудзи, встановлено морфологічні і господарські ознаки зразків.

У результаті проведених випробувань визначено зразки-індикатори (еталони) різного ураження рослин кукурудзи стебловими і кореневими гнилями, північним гельмінтоспориозом, летючою і пухирчастою сажками.

Високостійкими до ураження північним гельмінтоспориозом виявилися 26,2 % зразків від вивченого матеріалу (48 шт.), до збудників корневих і стеблових гнилей – 44,3 % (81 зразок), стійкість більшості досліджуваних зразків до ураження летючою і пухирчастою сажками була високою (96,9– 97,4 %). Серед вивчених ліній кукурудзи визначено високопродуктивні джерела з груповою стійкістю до декількох хвороб: до стеблових і корневих гнилей та сажкових хвороб – 17 зразків (18,1 % від вивчених), до стеблових і корневих гнилей, сажок і північного гельмінтоспориозу – 16 зразків (17,0 %), серед них такі лінії: ЗК 296, ЗК 300, ЗК 301/1, ЗК 305, ЗК 307, ЗК 308, ЗК 309, ЗК 333, ЗК 339, ЗК 351 і інші. Дані джерела стійкості до ураження хворобами залучено в селекційний процес, що сприятиме отриманню гібридів, які забезпечують сталі врожаї.

На основі отриманих результатів сформована ознакова колекція самозапилених ліній кукурудзи за стійкістю до ураження хворобами (запит № 336 від 20 жовтня 2015 року), до якої ввійшли 94 самозапилені лінії кукурудзи селекції Закарпатської ДСГДС з підвидів за 10 ознаками 64 рівнями їх прояву. Дані зразки включено до Національного генетичного банку рослин України.

УДК 633.11:632.485.2

Мурашко Л. А., науковий співробітник

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН

E-mail: mirohovka@mail.ru

СТІЙКІСТЬ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ДО ЦЕРКОСПОРЕЛЬОЗНОЇ ПРИКОРЕНЕВОЇ ГНИЛІ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Одним із найбільш поширених захворювань зернових культур є кореневі гнилі, які зумовлюються комплексом ґрунтових мікроміцетів. Характерною особливістю останніх є те, що вони досить успішно адаптуються до умов середовища: температури, водного режиму, кислотності ґрунту, сонячної радіації та інших факторів. Саме тому при вирощуванні зернових культур використання стійких сортів є одним із важливих прийомів. Встановлено, що втрати від корневих гнилей можуть сягати 30 % і більше. Тому сорт і насіння залишаються найвагомими факторами у структурі врожаю.

З цією метою ми провели визначення стійкості сортів пшениці озимої селекції Миронівського інституту, а також інших селек-